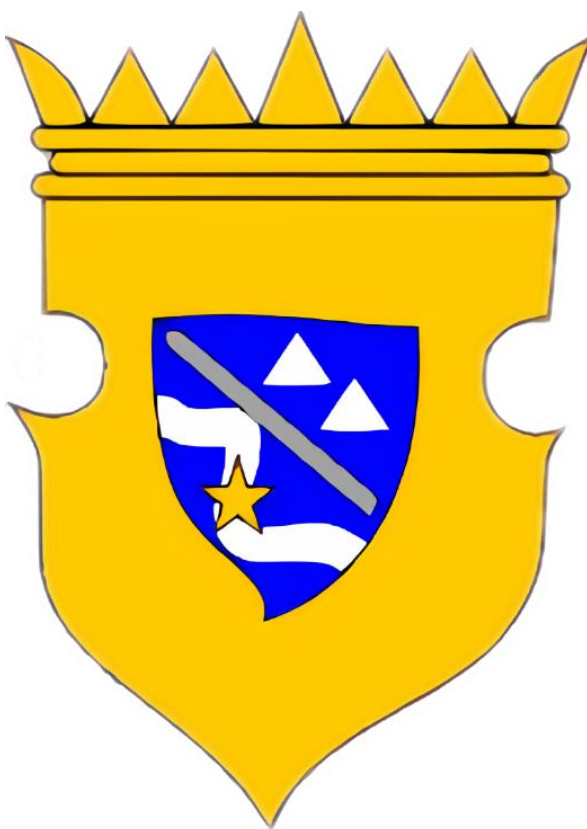

STATUT OPĆINE PALE

OPĆINA PALE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE
HIMZE SABLJE BR.33

SADRŽAJ

I.	OPĆE ODREDBE.....	1
II.	STATUSNA OBILJEŽJA OPĆINE	2
III.	SAMOUPRAVNI DJELOKRUG OPĆINE	3
IV.	ORGANI OPĆINE.....	4
1.	OPĆINSKO VIJEĆE.....	5
2.	OPĆINSKI NAČELNIK	9
V.	MEĐUSOBNI ODNOSI OPĆINSKOG VIJEĆA I OPĆINSKOG NAČELNIKA	11
VI.	ORGANIZACIJA OPĆINSKOG ORGANA DRŽAVNE SLUŽBE.....	12
VII.	JAVNE SLUŽBE.....	13
VIII.	MJESNA SAMOUPRAVA	13
1.	SAVJET MJESNE ZAJEDNICE.....	15
2.	PREDSJEDNIK MJESNE ZAJEDNICE	17
IX.	NEPOSREDNO UČESTVOVANJE GRAĐANA U ODLUČIVANJU I IZJAŠNJAVANJE GRAĐANA O PITANJIMA IZ SAMOUPRAVNOG DJELOKRUGA OPĆINE.....	18
1.	REFERENDUM	18
2.	ZBOR GRAĐANA	19
3.	GRAĐANSKA INICIJATIVA	20
4.	PREDSTAVKE, PRIJEDLOZI I PRITUŽBE GRAĐANA.....	20
5.	DRUGI OBLICI UČESTVOVANJA GRAĐANA U ODLUČIVANJU I IZJAŠNJAVANJU O PITANJIMA IZ SAMOUPRAVNOG DJELOKRUGA OPĆINE.....	21
5.1	JAVNA RASPRAVA.....	21
5.2	SATI GRAĐANA.....	21
X.	IMOVINA I FINANCIRANJE OPĆINE	21
1.	BUDŽET OPĆINE.....	22
XI.	PROPISI I DRUGI AKTI OPĆINE	23
XII.	DONOŠENJE I PROMJENE STATUTA OPĆINE	24
XIII.	JAVNOST RADA I INFORMISANJE.....	25
XIV.	ODNOS OPĆINE I GRAĐANA	25
XV.	ODNOS I SARADNJA SA FEDERALNIM I KANTONALNIM VLASTIMA	26
XVI.	UDRUŽIVANJE I SARADNJA SA DRUGIM OPĆINAMA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU	26
XVII.	PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	27

Na osnovu člana VI (2). Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 1/94, 22/02, 52/02 i 20/04), člana 53. stav 2. Ustava Bosansko-podrinjskog kantona Goražde ("Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", broj: 8/98 i 5/03), člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine», broj 49/06) i člana 130. Statuta Općine Pale, Općinsko vijeće Općine Pale, na sjednici održanoj dana 28.12.2007. godine, usvojilo je:

STATUT

OPĆINE PALE

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

- (1) Ovim Statutom, uređuje se samoupravni djelokrug jedinice lokalne samouprave, organi, međusobni odnosi organa, mjesna samouprava, neposredno učestvovanje građana u odlučivanju, finansiranje i imovina, propisi i drugi akti, javnost rada, suradnja jedinica lokalne samouprave, odnosi i suradnja sa federalnim i kantonalnim vlastima, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Općine Pale.

Član 2.

- (1) Općina Pale je jedinica lokalne samouprave sa pravima i obavezama utvrđenim Ustavom i zakonom.
- (2) Općina Pale je pravno lice.

Član 3.

- (1) U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti Općina će poštovati temeljna prava i slobode svakog svoga građanina i konstitutivnih naroda: Bošnjaka, Hrvata i Srba zajedno sa ostalim, te će osigurati u najvećoj mogućoj mjeri njihovu zastupljenost u skladu sa članom IX 11. a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) U tom cilju Općina će osigurati jednaka prava i zalagati se za jednake životne uvjete svih svojih građana, uvažavajući nacionalni, vjerski, spolni i kulturni identitet i podsticat će njihov miroljubivi suživot.
- (3) Gramatička terminologija korištenja muškog ili ženskog spola podrazumijeva uključivanje oba spola.

II. STATUSNA OBILJEŽJA OPĆINE

Član 4.

- (1) Naziv općine je: Općina Pale.
- (2) Sjedište Općine je u Prači u ulici Himze Sablje broj 33.

Član 5.

- (1) Područje općine je dio državnog teritorija Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine, a u sastavu je Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 6.

- (1) Granice područja Općine idu katastarskim granicama naseljenih mjesta koja ulaze u sastav Općine u skladu sa zakonom i drugim propisima kojim se određuju naseljena mjesta.
- (2) Granice Općine ucrtane su u katastarskom operatu koji se nalazi i čuva u Općini.

Član 7.

- (1) Općina obuhvata područja naseljenih mjesta: Brojnići, Čeljadinići, Čemernica, Datelji, Komrani, Hrenovica, Šainovići, dijelove naseljenih mjesta Brdarići, Kamenica, Prača, Srednje i Turkovići te dio općine Rogatica sa naseljenim mjestom Vražalice i dijelom naseljenog mjesta Bulozii.
- (2) Područje Općine, njen naziv i sjedište mogu se izmijeniti u skladu sa zakonom, ovim Statutom i drugim propisima.

Član 8.

- (1) Općina ima grb, zastavu i pečat.

Član 9.

- (1) Grb Općine Pale ima slijedeći izgled: Grb je u obliku štita zlatno-žute boje, na čijem se vrhu nalazi kruna zlatno-žute boje, sa manjim štitom plave boje u sredini.
- (2) Plavi štit je mačem blijedo-sive boje podijeljen na dva jednaka dijela, u gornjem dijelu nalaze se dva jednakostrana trokuta bijele boje, a u donjem dijelu bijela vijugava traka na čijoj se sredini nalazi zlatno-žuta zvijezda.
- (3) Zastava Općine Pale ima slijedeći izgled: horizontalno podijeljena zeleno – bijelom bojom a u sredini grb Općine Pale.
- (4) Upotreba grba i zastave će se vršiti za državne praznike, kantonalne i općinske svečanosti.

Član 10.

- (1) Pečat Općine je okruglog oblika čija veličina, sadržaj i način upotrebe se uređuje posebnim propisima Općinskog vijeća.

Član 11.

- (1) Dan Općine je 27. septembar.
- (2) Način obilježavanja dana Općine uređuje se odlukom Vijeća.
- (3) Povodom dana Općine dodjeljuju se sljedeća općinska priznanja:
 - Počasni građanin Općine Pale,
 - Zlatna plaketa Općine Pale,
 - Srebrena plaketa Općine Pale.

Član 12.

- (1) Službeni jezici u Općini su: bosanski, hrvatski i srpski jezik.
- (2) Službena pisma su latinica i ćirilica.

III. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG OPĆINE

Član 13.

- (1) Općina samostalno odlučuje o poslovima iz svoga samoupravnog djelokruga i podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih organa.

Član 14.

- (1) Općina obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, i to naročito poslove koji se odnose na:
- osiguranje i zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda,
 - donošenje budžeta Općine,
 - donošenje programa i planova razvoja Općine i stvaranje uvjeta za privredni razvoj i zapošljavanje,
 - utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline,
 - donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova, uključujući zoniranje,
 - utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge izgradnje,
 - utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara,
 - utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem,
 - utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom Općine,
 - utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima Općine i raspodjele sredstava ostvarenih na osnovu njihovog korištenja,
 - upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture: vodosnadbijevanju, odvođenje i prerada otpadnih voda, prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada, održavanje javne čistoće, održavanje lokalnih groblja, lokalni putevi i mostovi, ulična rasvjeta, javna parkirališta, parkovi,
 - organiziranje i unapređenje lokalnog javnog prijevoza,
 - utvrđivanje politike predškolskog obrazovanja, unapređenje mreže ustanova, te upravljanje i finansiranje javnih ustanova predškolskog obrazovanja,
 - osnivanje, upravljanje, finansiranje i unapređenje ustanova osnovnog obrazovanja,
 - osnivanje, upravljanje, unapređenje i finansiranje ustanova i izgradnja objekata za zadovoljavanje potreba stanovništva u oblasti kulture i sporta,
 - ocjenjivanje rada ustanova i kvaliteta usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i sporta, te osiguranje finansijskih sredstava za unapređenje njihovog rada i kvaliteta usluga u skladu sa potrebama stanovništva i mogućnostima Općine,
 - analiza stanja javnog reda i mira, sigurnosti ljudi i imovine, te predlaganje mjera prema nadležnim organima za ova pitanja,
 - organiziranje, provođenje i odgovornost za mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa,
 - uspostavljanje i vršenje inspekcijuskog nadzora nad izvršavanjem propisa iz vlastitih nadležnosti Općine,
 - donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz nadležnosti Općine,
 - raspisivanje referendumu za područje Općine,
 - raspisivanje javnog zajma i odlučivanje o zaduženju Općine,
 - poduzimanje mjera za osiguranje higijene i zdravlja,

- osiguravanje uvjeta rada lokalnih radio i TV stanica u skladu sa zakonom,
 - osigurava i vodi evidencije o ličnim stanjima građana i biračkim spiskovima,
 - obavlja poslove iz oblasti premjera i katastra zemljišta i evidencija o nekretninama,
 - organizuje efikasnu lokalnu upravu prilagođenu lokalnim potrebama, te obavlja upravne poslove iz svoje nadležnosti,
 - uspostavlja organizaciju mjesne samouprave,
 - donosi programe mjera radi postizanja jednakosti spolova, te osigurava vođenje statističkih podataka i informacija razvrstanih po spolu,
 - brine o zaštiti životinja,
 - zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša i
 - zaštitu potrošača.
- (2) Općina se bavi i drugim poslovima od lokalnog značaja koji nisu isključeni iz njene nadležnosti, niti dodijeljeni u nadležnost nekog drugog nivoa vlasti, a tiču se:
- poticanja primjene djelotvornih mjera radi zaštite životnog standarda i zbrinjavanja socijalno ugroženih lica,
 - brige o potrebama i interesima penzionera umirovljenika i lica starije životne dobi,
 - njegovanja tradicionalnih vrijednosti, njihovog unapređenja, a među njima naročito onih vezanih uz kulturno naslijeđe prostora Općine,
 - poduzima mjere na očuvanju prirodne baštine, te historijskog, kulturnog i graditeljskog nasljeđa,
 - u okviru propisanih uvjeta sudjeluje u aktivnostima udruženja građana,
 - te obavlja i druge poslove koji su od interesa za građane Općine te njen privredni, društveni, kulturni i socijalni napredak.

Član 15.

- (1) Općina pored vlastitih nadležnosti izvršava i poslove federalnih i kantonalnih vlasti koje joj te vlasti povjere u skladu sa zakonom, pri čemu će se voditi računa o principu supsidijarnosti i sposobnosti Općine da te poslove efikasno obavlja.
- (2) Izvršavanje nadležnosti iz prethodnog stava ovisi od nivoa dodijeljenih, odnosno, ustupljenih sredstava za izvršavanje tih nadležnosti.

IV. ORGANI OPĆINE

Član 16.

- (1) Organi Općine su:
- 1) Općinsko vijeće i
 - 2) Općinski načelnik

Član 17.

- (1) Ovlaštenja i obaveze koje proizlaze iz samoupravnog djelokruga Općine podijeljene su između predstavničkog organa Općinskog vijeća i izvršnog organa Općinskog načelnika.
- (2) Ako zakonom ili drugim propisom nije jasno određeno koji je organ nadležan za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine, svi poslovi i zadaci što se odnose na uređivanje odnosa iz samoupravnog djelokruga Općine (normativne naravi) u nadležnosti su Općinskog vijeća, a svi izvršni poslovi i zadaci u nadležnosti su Općinskog načelnika.
- (3) Ako se radi o izvršnim poslovima, a nije određena nadležnost za njihovo obavljanje, nadležna je služba koju ovlasti Općinski načelnik.

1. OPĆINSKO VIJEĆE

Član 18.

- (1) Općinsko vijeće je predstavnički organ građana Općine i organ lokalne samouprave izabran na temelju općeg biračkog prava na neposrednim izborima tajnim glasanjem na način određen zakonom.
- (2) Općinsko vijeće donosi opće akte i druge akte u okviru samoupravnog djelokruga Općine te obavlja druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i ovim statutom.
- (3) Općinsko vijeće ima 11 (jedanaest) vijećnika.
- (4) Općinsko vijeće se konstituira izborom predsjedavajućeg Općinskog vijeća na prvoj sjednici na kojoj je prisutna većina općinskih vijećnika.
- (5) Pripadnici nacionalnih manjina koji u ukupnom broju stanovništva Općine učestvuju ukupno do 3% stanovništva, garantuje se jedno mjesto u Općinskom vijeću, a ako ih ima preko 3% garantuju se dva mjesta u Općinskom vijeću.

Član 19.

- (1) Vijećnik vrši svoju dužnost prema svom slobodnom uvjerenju, a na dobrobit svih građana Općine.
- (2) Vijećnik se u javnom životu treba ponašati u skladu sa Etičkim kodeksom vijećnika koji donosi vijeće.
- (3) Vijećnik odgovara za ustavnost i zakonitost akata koje donosi Općinsko vijeće.

Član 20.

- (1) Mandat vijećnika je četiri godine.
- (2) Mandat vijećnika prestaje u slučajevima utvrđenim Izbornim zakonom BiH.
- (3) Općinski vijećnika dužan je podnijeti ostavku na svaku od nespojivih funkcija u skladu sa posebnim zakonom, prije preuzimanja mandata vijećnika.
- (4) Općinsko vijeće će donijeti odluku o prestanku mandata zbog sukoba interesa općinskom vijećniku koji za vrijeme trajanja mandata prihvati obavljanje dužnosti koja se prema odredbama posebnog zakona smatra nespojivom.

Član 21.

- (1) Općinski vijećnici imaju, u skladu sa općinskom odlukom, pravo na naknadu i naknadu troškova, koji su nastali u vezi sa radom u Općinskom vijeću.

Član 22.

- (1) U vršenju svoje dužnosti, vijećnik ima pravo naročito:
 - predlagati Općinskom vijeću donošenje odluka i drugih akata te razmatranje pojedinih pitanja iz njegova djelokruga,
 - izjašnjavati se o svim pitanjima koja su na dnevnom redu Općinskog vijeća,
 - biti birani u radna tijela Općinskog vijeća,
 - postavljati pitanja Općinskom načelniku, općinskim službama, javnim ustanovama i preduzećima čiji je osnivač Općina ili obavljaju poslove od javnog interesa a imaju sjedište u Općini,
 - tražiti i dobivati podatke od organa Općine i drugih općinskih pravnih subjekata, te koristiti se njihovim stručnim i tehničkim uslugama potrebnim za obavljanje poslova općinskog vijećnika,
 - kroz pokretanje rasprava i inicijativa brinuti se o ostvarivanju potreba građana, mjesnih zajednica i Općine.

Član 23.

(1) Ostala prava i dužnosti općinskih vijećnika utvrđuju se Poslovníkom o radu Općinskog vijeća.

Član 24.

(1) Općinsko vijeće u okviru svoje nadležnosti:

- donosi Statut Općine dvotrećinskom većinom glasova;
- donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Općine;
- donosi budžet Općine, godišnji izvještaj o izvršenju budžeta kao i odluku o privremenom finansiranju u skladu sa zakonom;
- utvrđuje općinsku politiku u okviru nadležnosti Općine i prati njeno ostvarivanje;
- donosi razvojne, prostorne i urbanističke planove i programe, te provedbene planove, uključujući zoniranje;
- donosi propise o porezima, taksama, naknadama i doprinosima Općine u skladu sa zakonom;
- donosi odluke o upravljanju i raspolaganju imovinom Općine;
- donosi odluke o zaduživanju Općine, o raspisivanju javnog zajma i davanju jamstva u skladu sa zakonom;
- donosi programe uređenja gradskog građevinskog zemljišta;
- donosi plan korištenja javnih površina;
- donosi odluke o organizaciji mjesne samouprave i nazivima ulica, trgova i naseljenih mjesta;
- donosi odluke o udruživanju Općine u saveze i druge oblike organiziranja, te o trajnom uspostavljanju prijateljske i druge suradnje s lokalnim i regionalnim zajednicama drugih država;
- donosi odluke o proglašenju praznika Općine;
- donosi odluke o priznanjima i nagradama Općine;
- donosi odluke o raspisivanju referenduma i sazivanju zborova mjesnih zajednica;
- bira i razrješava predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Općinskog vijeća;
- osniva radna tijela Općinskog vijeća te bira i razrješava njihove članove;
- imenuje, bira i razrješava druge osobe određene zakonom, Statutom i odlukama, te daje saglasnost na imenovanja, izbor i razrješavanja kada je to propisano;
- osniva stručnu službu Općinskog vijeća;
- osniva preduzeća i ustanove i druga pravna lica za obavljanje komunalnih, društvenih, privrednih i drugih djelatnosti od interesa za Općinu, te odlučuje o njihovim statusnim promjenama u skladu sa zakonom;
- odlučuje o prestanku ustanova i drugih pravnih lica u skladu sa zakonom;
- odlučuje o prijenosu i preuzimanju osnivačkih prava u skladu sa Statutom;
- razmatra godišnji izvještaj o provođenju općinske politike i aktivnostima Općinskog načelnika;
- pokreće i razmatra inicijativu za pokretanje postupka opoziva Općinskog načelnika i donosi odluke o pokretanju postupka opoziva Općinskog načelnika;
- ocjenjuje rad ustanova i kvalitete usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i sporta, najmanje jednom godišnje, te osigurava finansijska sredstva za unapređenje njihovog rada i kvaliteta usluga u skladu sa potrebama stanovništva i mogućnostima Općine;
- donosi pojedinačne i druge akte iz samoupravnog djelokruga u skladu sa zakonom i ovim statutom;

- analizira stanje javnog reda i mira, sigurnost ljudi i imovine najmanje jednom godišnje, te predlaže mjere prema nadležnim organima;
- utvrđuje smjernice za vođenje kadrovske politike u skladu sa zakonom;
- donosi Poslovnik o svome radu;
- donosi plan odbrane Općine i svoj plan odbrane;
- utvrđuje koeficijente za obračun plaća za:
 - Općinskog načelnika,
 - Predsjedavajućem Općinskog vijeća,
 - državne službenike i namještenike u Općinskom organu državne službe i Stručnoj službi Općinskog vijeća,
 - općinskog pravobranioca i zamjenika općinskog pravobranioca i
 - državne službenike i namještenike u Općinskom pravobranilaštvu;
- te obavljanja i druge poslove utvrđene zakonom.

Član 25.

- (1) Rad Općinskog vijeća je javan.
- (2) Izuzetno, Općinsko vijeće može odlučiti da određena pitanja razmatra bez prisustva javnosti.

Član 26.

- (1) Općinsko vijeće donosi odluke većinom glasova ukupnog broja vijećnika, osim u slučajevima propisanim ovim Statutom.
- (2) Statut Općine, odluku o osnivanju, odnosno ukidanju mjesne zajednice, odluku o višegodišnjem zaduživanju Općine, te odluku o prenošenju poslova iz samoupravnog djelokruga Općine, Općinsko vijeće donosi dvotrećinskom većinom ukupnog broja izabranih vijećnika.

Član 27.

- (1) Prva sjednica Općinskog vijeća, u novom sazivu, održat će se najkasnije trideset dana nakon objavljivanja rezultata izbora.
- (2) Prvu sjednicu Općinskog vijeća saziva predsjedavajući, odnosno zamjenik predsjedavajućeg, prethodnog saziva, a njome predsjedava najstariji vijećnik novog saziva sve do izbora predsjedavajućeg Općinskog vijeća.
- (3) Ako se sjednica ne sazove na način iz stava 2. ovog člana, sjednicu će sazvati najstariji vijećnik novog saziva.
- (4) Općinsko vijeće je konstituirano izborom predsjedavajućeg Općinskog vijeća na prvoj sjednici na kojoj je prisutna većina općinskih vijećnika.

Član 28.

- (1) Izbor predsjedavajućeg Općinskog vijeća i zamjenika predsjedavajućeg Općinskog vijeća, vrši se u pravilu tajnim glasanjem na način i po proceduri utvrđenoj Poslovnikom o radu Općinskog vijeća.
- (2) Predsjedavajući Općinskog vijeća i Općinski načelnik ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda.
- (3) Prilikom predlaganja izbora predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Općinskog vijeća osigurat će se u najvećoj mogućoj mjeri ravnopravna zastupljenost konstitutivnih naroda i ostalih, te ravnopravnost spolova.
- (4) Predsjedavajući Općinskog vijeća predstavlja Općinsko vijeće i rukovodi njegovim radom, a u okviru prava i dužnosti Općinskog vijeća.
- (5) Zamjenik predsjedavajućeg Općinskog vijeća zamjenjuje predsjedavajućeg pri njegovoj spriječenosti i odsutnosti, ili kada mu predsjedavajući povjeri poslove iz svog djelokruga.

Član 29.

- (1) Prava i dužnosti predsjedavajućeg Općinskog vijeća i njegovog zamjenika utvrđuju se Poslovníkom o radu Općinskog vijeća.

Član 30.

- (1) Općinsko vijeće osniva stalna i povremena radna tijela.
- (2) Stalna radna tijela Općinskog vijeća razmatraju nacрте i prijedloge odluka i drugih akata, te druga pitanja koja su na dnevnom redu Općinskog vijeća i o kojima daju mišljenja i prijedloge.
- (3) Stalna radna tijela su:
 - Komisija za izbor i imenovanje, predstavke i pritužbe,
 - Komisija za odnose sa vjerskim zajednicama,
 - Komisija za odlikovanja i priznanja,
 - Komisija za zaštitu boraca, ratnih vojnih invalida i porodica šehida i poginulih boraca,
 - Komisija za Statut i propise i mandatsko-imunitetska pitanja,
 - Općinska izborna komisija,
 - Komisija za budžet,
 - Komisija za jednakopravnost spolova,
 - Etička komisija časti.
- (4) Saglasnost na imenovanje i razrješenje članova Općinske izborne komisije daje Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.
- (5) Povremena radna tijela osnivaju se radi razmatranja ili stručne obrade pojedinog pitanja odnosno izrade prijedloga pojedinih akata (savjeti, odbori i radne grupe i komisije).
- (6) Sastav, broj članova, djelokrug rada radnih tijela iz stava 2 i 3. ovog člana utvrđuje se Poslovníkom o radu Općinskog vijeća.
- (7) Prilikom imenovanja članova stalnih i povremenih radnih tijela Općinsko vijeće će voditi računa da sastav tijela osigura ravnopravnu zastupljenost spolova u skladu sa zakonom.

Član 31.

- (1) Općinski vijećnici mogu obrazovati klubove vijećnika političkih stranaka koje participiraju u Općinskom vijeću, kao i koalicija i nezavisnih kandidata radi olakšavanja i efikasnijeg rada Općinskog vijeća i unapređenja međustranačke i parlamentarne suradnje.
- (2) Klubovi vijećnika obrazuju se kao mehanizam djelovanja vijećnika i političkih stranaka koje participiraju u Općinskom vijeću.
- (3) Obrazovanje, zadaci i način rada klubova vijećnika detaljnije se uređuju Poslovníkom o radu Općinskog vijeća.

Član 32.

- (1) U cilju unapređenja efikasnosti i usklađivanja rada Vijeća, Općinsko vijeće može obrazovati kolegij Općinskog vijeća, radno predsjedništvo ili predsjedništvo Vijeća.
- (2) Sastav kolegija, djelokrug poslova i način rada uređuju se Poslovníkom o radu Općinskog vijeća.

Član 33.

- (1) Općinsko vijeće osniva Stručnu službu Općinskog vijeća za obavljanje stručnih i administrativnih, tehničkih i drugih poslova u vezi sa radom Općinskog vijeća.
- (2) Stručnom službom rukovodi sekretar Općinskog vijeća.
- (3) Sekretar Općinskog vijeća je državni službenik i za svoj rad i rad Stručne službe Općinskog vijeća odgovara Općinskom vijeću.
- (4) Unutrašnja organizacija i način rada Stručne službe Općinskog vijeća uređuje se odlukom o osnivanju i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

2. OPĆINSKI NAČELNIK

Član 34.

- (1) Općinski načelnik je nosilac izvršne vlasti Općine.

Član 35.

- (1) Općinski načelnik se bira neposredno na način i po postupku utvrđenim zakonom.
- (2) Općinski načelnik obavlja dužnost za vrijeme mandata na koji je izabran.
- (3) Kada bude izabran, Općinski načelnik mora podnijeti ostavku na svaku od nespojivih dužnosti prije preuzimanja mandata u skladu sa zakonom.
- (4) Općinski načelnik može podnijeti ostavku.
- (5) Općinski načelnik može biti opozvan.

Član 36.

- (1) Inicijativu za pokretanje postupka opoziva Općinskog načelnika sa obrazloženim navodima za opoziv može pokrenuti u pismenom obliku 1/3 vijećnika Općinskog vijeća ili 10% birača upisanih u centralni birački spisak za područje Općine.
- (2) Općinsko vijeće je dužno sve inicijative za pokretanje postupka opoziva Općinskog načelnika iz stava 1. ovog člana staviti na dnevni red prve naredne sjednice Općinskog vijeća, a najkasnije u roku od trideset (30) dana od dana dostave prijedloga predsjedavajućem Općinskog vijeća.
- (3) U slučaju prihvaćanja inicijative, Općinsko vijeće je dužno donijeti Odluku o pokretanju postupka opoziva Općinskog načelnika u roku od trideset (30) dana.
- (4) Ako Općinsko vijeće donese odluku o prihvaćanju inicijative za pokretanje postupka opoziva Općinskog načelnika provodi se postupak u kojem građani odlučuju neposrednim tajnim glasanjem.
- (5) Mandat Općinskog načelnika prestaje ukoliko natpolovična većina građana koji su glasali donese odluku o opozivu Općinskog načelnika.
- (6) Nakon izglasavanja opoziva novi izbori za Općinskog načelnika raspisuju se u roku od (60) šezdeset dana.
- (7) Provođenje postupka opoziva i provođenje novih izbora za Općinskog načelnika vršit će Općinska izborna komisija.
- (8) Postupak opoziva općinskog načelnika ne može se voditi u periodu od 100 dana od dana izbora na mjesto načelnika, niti u godini predviđenoj za lokalne izbore.

Član 37.

- (1) Za vrijeme privremene odsutnosti ili spriječenosti u obavljanju svoje funkcije, općinskog načelnika zamjenjuje dužnosnik ili djelatnik općinskog organa uprave, kojeg on ovlasti.
- (2) Dužnost općinskog načelnika u slučaju prestanka mandata u skladu s odredbama propisanim u članu 1.10 Izbornog zakona BiH ili u slučaju opoziva, do ponovnog izbora općinskog načelnika, vrši osoba izabrana od Općinskog vijeća natpolovičnom većinom od ukupnog broja vijećnika.
- (3) Ako Općinski načelnik podnese ostavku, dužan je ostati na dužnosti do izbora novog Općinskog načelnika.

Član 38.

- (1) Općinski načelnik kao nosilac izvršnih poslova u okviru samoupravnog djelokruga Općine, u okviru svoje nadležnosti:
 - predstavlja i zastupa Općinu,
 - osigurava izvršavanje odluka i drugih akata Općinskog vijeća i odgovoran je za njihovo provođenje,
 - podnosi prijedlog budžeta Općine Općinskom vijeću,
 - odgovoran je za izvršavanje budžeta Općine,

- obavlja upravljački nadzor nad zakonitošću rada javnih ustanova i preduzeća kojim je osnivač Općina, te im daje upute za rad,
- donosi akte iz svoje nadležnosti,
- predlaže odluke i druge akte Općinskom vijeću,
- obezbjeđuje izradu i Općinskom vijeću podnosi na usvajanje ekonomske planove, razvojne planove, investicione programe, prostorne i urbanističke planove i ostale planske i regulatorne dokumente koji se odnose na korištenje i upravljanje zemljištem, uključujući zoniranje i korištenje javnog zemljišta,
- provodi politiku Općine u skladu sa odlukama Općinskog vijeća,
- izvršava zakone i druge propise čije je izvršavanje povjereno Općini,
- utvrđuje organizaciju službi za upravu i drugih službi Općine,
- donosi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi,
- realizira saradnju Općine sa drugim općinama, gradovima, međunarodnim i drugim organizacijama u skladu sa odlukama i zaključcima Općinskog vijeća i njegovih radnih tijela,
- podnosi izvještaj Općinskom vijeću o ostvarivanju politike Općine i svojim aktivnostima,
- odlučuje o pitanjima iz radnog odnosa zaposlenika u skladu sa zakonom,
- brine se o zakonitom i pravodobnom obavljanju poslova iz nadležnosti općinskih službi i poduzima mjere za osiguravanje njihovog efikasnijeg rada,
- sklapa ugovore i druge pravne poslove u skladu sa zakonom, ovim Statutom i odlukom Općinskog vijeća,
- brine se o urednom i pravilnom korištenju imovine i sredstava rada,
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, drugim propisima i ovim statutom.

Član 39.

- (1) Općinski načelnik je odgovoran za ustavnost i zakonitost akata koje donosi, odnosno predlaže Općinskom vijeću.

Član 40.

- (1) Općinski načelnik svoju dužnost obavlja profesionalno.
- (2) Plaća Općinskog načelnika utvrđuje se odlukom koju donosi Općinsko vijeće.
- (3) Na prava i obaveze koji se odnose na radno-pravni status Općinskog načelnika, ako nisu uređene posebnim zakonom, primjenjuju se propisi kojima se uređuju status državnih službenika, opći propisi i kolektivni ugovori.
- (4) Općinskom načelniku i drugim funkcionerima koje bira, imenuje ili čiji izbor i imenovanje potvrđuje Općinsko vijeće nakon prestanka njihove funkcije, a do početka ostvarivanja prava na plaću po drugom osnovu ili do ispunjenja uslova za penziju, a najduže dvanaest mjeseci, imaju pravo na naknadu plaće i to:
 - sa radnim stažom do pet (5) godina, imaju pravo na naknadu plaće tri (3) mjeseca u punom iznosu koju su ostvarili dok su bili na svojoj dužnosti, a slijedećih devet (9) mjeseci u iznosu od 50%;
 - sa radnim stažom od pet (5) do petnaest (15) godina, imaju pravo na naknadu plaće šest (6) mjeseci u punom iznosu koju su ostvarivali dok su bili na svojoj dužnosti, a slijedećih šest (6) mjeseci u iznosu od 50%;
 - sa radnim stažom od petnaest (15) do dvadeset i pet (25) godina, imaju pravo na naknadu plaće devet (9) mjeseci u punom iznosu koju su ostvarivali dok su bili na svojoj dužnosti, a slijedećih tri (3) mjeseca u iznosu od 50%;
 - sa radnim stažom preko dvadeset i pet (25) godina, imaju pravo na naknadu plaće dvanaest (12) mjeseci u punom iznosu koju su ostvarivali dok su bili na svojoj dužnosti.

V. MEĐUSOBNI ODNOSI OPĆINSKOG VIJEĆA I OPĆINSKOG NAČELNIKA

Član 41.

- (1) Međusobni odnosi Općinskog vijeća i Općinskog načelnika zasnivaju se na principima međusobnog uvažavanja i saradnje, uz pojedinačnu odgovornost za ostvarivanje vlastitih nadležnosti i zajedničku odgovornost za funkcioniranje i razvoj Općine.

Član 42.

- (1) Općinsko vijeće može zatražiti od Općinskog načelnika da u roku od tri mjeseca od konstituirajuće (prve) sjednice Općinskog vijeća podnese prijedlog koji sadrži osnove programa i politike koje treba ostvariti u toku mandata.
- (2) Općinsko vijeće razmatra program iz prethodnog stava ovog člana u roku od 30 dana od dana dostavljanja.

Član 43.

- (1) Općinsko vijeće prati provođenje programa u okviru izvještaja o aktivnostima Općinskog načelnika svake godine, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Član 44.

- (1) Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik može u roku od tri (3) dana nakon donošenja odluke ili drugog akta zatražiti da Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik preispita odluku ili akt koji smatra neustavnim ili nezakonitim, ili čije izvršenje bi moglo proizvesti nepopravljivu štetu po interese ili imovinu Općine.
- (2) U slučaju iz prethodnog stava nadležni organ dužan je preispitati svoju odluku, odnosno akt u roku od trideset (30) dana i obavijestiti Općinsko vijeće odnosno Općinskog načelnika o svojoj odluci, do kada se taj akt neće primjenjivati, odnosno izvršavati.
- (3) Kada Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik potvrdi svoju odluku, odnosno akt, Općinsko vijeće, odnosno Općinski načelnik može u roku od petnaest (15) dana pokrenuti postupak preispitivanja odluke, odnosno akta pred nadležnim organom u skladu sa Ustavom i zakonom.

Član 45.

- (1) Općinski načelnik podnosi izvještaj o ostvarivanju politike Općine i o svojim aktivnostima najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.
- (2) Povodom izvještaja iz prethodnog stava, Općinsko vijeće može izvještaj usvojiti, zatražiti dopunu ili odbiti.
- (3) Ako Općinsko vijeće izvještaj odbije, ukazat će Općinskom načelniku na aktivnosti i mjere koje je dužan poduzeti, predložiti akte za provođenje tih mjera i aktivnosti i odrediti rok za izvršenje.

Član 46.

- (1) Općinski načelnik je dužan odgovarati na vijećnička pitanja i inicijative u roku od 30 dana, a na način i po postupku koji su predviđeni Poslovníkom o radu Općinskog vijeća.

Član 47.

- (1) Općinsko vijeće je dužno da razmotri prijedlog akta koji podnese Općinski načelnik, te o istom se izjasniti najkasnije u roku od 30 dana.

VI. ORGANIZACIJA OPĆINSKOG ORGANA DRŽAVNE SLUŽBE

Član 48.

- (1) Poslove lokalne samouprave i uprave iz djelokruga Općine kao i poslove uprave koje su viši nivoi vlasti prenijeli na Općinu, obavljaju općinske službe za upravu i druge službe na način utvrđen zakonom ili drugim propisima.

Član 49.

- (1) U okviru općinskog organa državne službe formiraju se općinske službe za upravu.
- (2) Općinske službe za upravu u okviru prava i dužnosti Općine izvršavaju zakone i druge propise, odluke i druge opće akte Općinskog vijeća, Općinskog načelnika, prate stanje u upravnim oblastima za koje su obrazovane, rješavaju u upravnim stvarima, provode nadzor, poduzimaju mjere za koje su zakonom ili drugim propisom ovlaštene, pripremaju odluke i opće akte te obavljaju druge poslove iz okvira svoje nadležnosti.

Član 50.

- (1) Općinskom načelniku u rukovođenju općinskim organom državne službe pomažu rukovodeći državni službenici:
 - sekretar organa državne službe,
 - pomoćnici Općinskog načelnika službi za upravu općinskog organa državne službe.
- (2) Sekretar organa državne službe i pomoćnici Općinskog načelnika samostalni su u svom radu, a za svoj rad i korištenje finansijskih, materijalnih i ljudskih potencijala koji su im povjereni za obavljanje poslova u okviru djelokruga rada, odgovaraju Općinskom načelniku.

Član 51.

- (1) Općinskom načelniku u obavljanju složenijih i značajnijih poslova iz određene oblasti rada pomažu savjetnici Općinskog načelnika.
- (2) Savjetnici Općinskog načelnika nemaju status državnih službenika, a imenuje ih Općinski načelnik u skladu sa zakonom.
- (3) Savjetnici Općinskog načelnika moraju podnijeti ostavku na svaku od nespojivih dužnosti u skladu sa zakonom i to prije imenovanja na položaj savjetnika Općinskog načelnika.
- (4) Prava iz radnog odnosa savjetnici Općinskog načelnika ostvaruju u skladu sa zakonom.

Član 52.

- (1) Poslove osnovne djelatnosti koji su zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost općinskog organa državne službe, obavljaju državni službenici u okviru radnih mjesta i svoga djelokruga poslova.
- (2) Poslove administrativno-tehničke i pomoćne djelatnosti obavljaju namještenici u okviru radnih mjesta i djelokruga poslova.

Član 53.

- (1) Organizacija službi za upravu i drugih službi Općine uređuje se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji koji donosi Općinski načelnik u skladu sa zakonom.

- (2) Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskog organa Općine Pale, uređuje se: organizacija organa državne službe, organizacionih jedinica i njihov djelokrug poslova, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organom i općinskim službama, odgovornost za obavljanje poslova

i radni odnosi, državni službenici sa posebnim ovlaštenjima te druga pitanja od značaja za unutrašnju organizaciju i rad općinskog organa državne službe.

- (3) Pravilnikom o radnim odnosima, plaćama i drugim naknadama državnih službenika i namještenika općinskog organa državne službe uređuju se prava i obaveze državnih službenika i namještenika iz rada i po osnovu rada, kao što su pojam državnog službenika i namještenika, zakonski principi u zapošljavanju državnih službenika i namještenika, savjetnika, odlučivanje o pravima državnih službenika i namještenika, zapošljavanje, ocjenjivanje, plaća, disciplinska odgovornost i druga pitanja iz radnog odnosa.

VII. JAVNE SLUŽBE

Član 54.

- (1) U okviru samoupravnog djelokruga Općina osigurava obavljanje javnih službi osnivanjem javnih ustanova a u cilju trajnog i nesmetanog obavljanja djelatnosti u javnom društvenom interesu u skladu sa zakonom.
- (2) Općinsko vijeće svojom odlukom osniva javne ustanove kada ocijeni da za njihovo osnivanje postoji javni interes i pravni osnov.
- (3) Općinsko vijeće može prenijeti obaveze osnivača na drugo pravno i fizičko lice posebnom odlukom kojom se uređuje način zaštite prava korisnika usluga i druga pitanja od značaja za promjenu osnivača.

Član 55.

- (1) U okviru samoupravnog djelokruga Općina osniva javna preduzeća u cilju obavljanja djelatnosti za koje ocijeni da su od javnog društvenog interesa.
- (2) Općinsko vijeće svojom odlukom osniva javna preduzeća u oblasti komunalnih djelatnosti, koja su obavezna da osiguraju trajno i kvalitetno obavljanje tih djelatnosti i za održavanje komunalnih objekata i uređaja, a naročito djelatnosti: opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, odvoz smeća i čišćenje javnih i zelenih površina, uređivanje i održavanje groblja, uređivanje i rad gradskih tržnica, obavljanje dimnjačarskih poslova i druge djelatnosti u skladu sa zakonom.
- (3) Posebnom odlukom mogu se odrediti i druge djelatnosti koje su pod uvjetima određenim zakonom od javnog društvenog interesa ili Općinsko vijeće ocijeni da su od javnog društvenog interesa za Općinu.

Član 56.

- (1) Općinski načelnik putem općinskih službi prati rad, daje preporuke i poduzima mjere prema javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač Općinsko vijeće.
- (2) Upravni odbori javnih ustanova i skupštine javnih preduzeća dužni su najmanje jednom godišnje podnijeti izvještaj o svome radu i radu navedenih pravnih subjekata Općinskom vijeću na razmatranje.

VIII. MJESNA SAMOUPRAVA

Član 57.

- (1) Na području Općine osnivaju se mjesne zajednice kao obavezan oblik mjesne samouprave putem kojih građani sudjeluju u odlučivanju o poslovima iz samoupravnog djelokruga i lokalnim poslovima koji neposredno i svakodnevno utječu na njihov život i rad.
- (2) U ostvarivanju prava iz stava 1. ovog člana mjesne zajednice su dužne uvažavati interese Općine u cjelini.

Član 58.

- (1) Mjesnu zajednicu osniva Općinsko vijeće odlukom.
- (2) Mjesna zajednica se osniva za jedno naseljeno mjesto, više međusobno povezanih manje naseljenih mjesta ili za veći dio naselja koji u odnosu na ostale dijelove naselja čini prostornu i urbanu cjelinu.
- (3) Mjesno područje je teritorijalno određeni dio mjesne zajednice koji čini dio naselja ili jedno naselje ili više međusobno povezanih naselja gdje građani mogu ostvarivati svoje zajedničke interese i potrebe, a čini privrednu i društvenu cjelinu.

Član 59.

- (1) Inicijativu, odnosno prijedlog za osnivanje mjesne zajednice mogu pokrenuti građani i njihove organizacije i udruženja sa područja naseljenog mjesta na kojem imaju prebivalište odnosno sjedište, Općinski načelnik i Općinsko vijeće putem svojih vijećnika.
- (2) Ako građani podnose prijedlog odnosno inicijativu, svojim potpisom mora ga podržati najmanje deset posto (10%) birača upisanih u centralni birački spisak sa područja za koje se predlaže osnivanje mjesne zajednice.
- (3) Osim podataka o podnosiocu inicijative ili predlagaču za osnivanje mjesne zajednice, prijedlog sadrži podatke o:
 - nazivu i sjedištu mjesne zajednice,
 - područje naseljenog mjesta za koje se traži osnivanje mjesne zajednice i
 - obrazložen razlog podnošenja prijedloga odnosno inicijative.
- (4) Uz inicijativu i prijedlog za osnivanje mjesne zajednice dostavlja se Općinskom vijeću, ako ono nije predlagač, i nacrt statuta mjesne zajednice.
- (5) Inicijativa za osnivanje mjesne zajednice razmatra se na zborovima građana na kojima građani i njihove organizacije i udruženja imaju prebivalište, odnosno sjedište, a ista je prihvaćena ako se za nju izjasni deset posto (10%) birača upisanih u centralni birački spisak naselja za čije se područje predlaže osnivanje mjesne zajednice.
- (6) Odluka o prihvaćanju inicijative, odnosno prijedloga dostavlja se Općinskom vijeću.

Član 60.

- (1) Općinsko vijeće će u roku od 60 dana zauzeti stav o odluci o prihvaćanju inicijative, odnosno prijedloga za osnivanje mjesne zajednice.
- (2) Ako Općinsko vijeće prihvati inicijativu, odnosno prijedlog, zadužiti će nadležnu službu Općine da pripremi prijedlog odluke o osnivanju mjesne zajednice.
- (3) Odluka o osnivanju mjesne zajednice sadrži: naziv naselja ili dijela naselja ili više povezanih naselja za koje se osniva, naziv mjesne zajednice, njeno sjedište i ime i prezime ovlaštenog lica za podnošenje prijave za upis mjesne zajednice u registar mjesnih zajednica.

Član 61.

- (1) Izdvajanje dijela mjesne zajednice i spajanje dijela mjesne zajednice sa drugom mjesnom zajednicom, odnosno spajanje mjesnih zajednica vrši se na način i po postupku utvrđenom za osnivanje mjesne zajednice.

Član 62.

- (1) Mjesna zajednica ima svojstvo pravnog lica.
- (2) Mjesna zajednica se upisuje u registar mjesnih zajednica koji vodi nadležna služba Općine.
- (3) Rješenje o upisu u Registar mjesnih zajednica donosi Općinski načelnik, a postupak registracije i način vođenja Registra mjesnih zajednica utvrđuje se odlukom Općinskog vijeća.
- (4) Odluka o osnivanju mjesne zajednice i rješenje o upisu u Registar mjesnih zajednica objavljuju se u službenom glasilu Općine.

Član 63.

- (1) Mjesna zajednica ima Statut.

- (2) Statutom mjesne zajednice utvrđuje se: poslovi i organizacija mjesne zajednice, organi mjesne zajednice, radna tijela, način njihovog rada i odlučivanja, javnost rada i informisanja, saradnja sa općinskim i drugim organima i organizacijama i druga pitanja od značaja za rad mjesne zajednice.

Član 64.

- (1) Građani u mjesnoj zajednici kroz organe mjesne zajednice odlučuju o poslovima značajnim za život i rad na području mjesne zajednice utvrđene zakonom, ovim statutom i statutom mjesne zajednice.

Član 65.

- (1) Općinsko vijeće može odlukom, uz obezbjeđenje finansijskih sredstava, prenijeti na mjesnu zajednicu izvršavanje određenih poslova iz svoje nadležnosti.

Član 66.

- (1) Organi mjesne zajednice su:
- savjet mjesne zajednice.
 - predsjednik mjesne zajednice

Član 67.

- (1) Organi mjesne zajednice imaju ovlaštenja i odgovornosti utvrđene Statutom mjesne zajednice.
(2) Organi mjesne zajednice mogu davati inicijative o pitanjima iz nadležnosti mjesne zajednice, Općine i institucija koje vrše javna ovlaštenja.

Član 68.

- (1) Organi mjesne zajednice odlučuju o poslovima koji se finansiraju iz sredstava koja se neposredno prikupljaju od građana mjesne zajednice.

1. SAVJET MJESNE ZAJEDNICE

Član 69.

- (1) Savjet mjesne zajednice je organ odlučivanja i konsultovanja o pitanjima od neposrednog interesa za građane mjesne zajednice.
(2) Prije donošenja odluke iz svoje nadležnosti, savjet mjesne zajednice je dužan konsultovati zbor građana mjesne zajednice o pitanjima utvrđenim Statutom mjesne zajednice.

Član 70.

- (1) Savjet mjesne zajednice će biti obavezno konsultovan o pitanjima o kojima Općinsko vijeće odlučuje dvotrećinskom većinom i u postupku donošenja budžeta i planova Općine.
(2) Konsultovanje iz prethodnog stava vrši se u fazi priprema i u postupku donošenja odluka.
(3) Savjet mjesne zajednice je obavezan dati mišljenje i o drugim pitanjima o kojima je zatražena konsultacija od Općinskog vijeća ili Općinskog načelnika.

Član 71.

- (1) Savjet mjesne zajednice biraju građani s područja mjesne zajednice koji imaju opće biračko pravo, tajnim glasanjem na način i po postupku utvrđenim odlukom Općinskog vijeća.
(2) Odlukom Općinskog vijeća utvrđuje se naročito: mjesto i vrijeme održavanja izbora, organi za provođenje izbora, sredstva potrebna za provođenja izbora, način utvrđivanja i proglašavanja rezultata izbora, kao i druga pitanja u vezi sa izbornim procesom.
(3) Mjesni zbor građana može punovažno odlučivati ako je prisutna jedna desetina građana ili najmanje 30 (trideset) građana toga zbora, ako je jedna desetina građana mjesnog zbora veća od tog broja.

Član 72.

- (1) Rezultate izbora za članove Savjeta mjesne zajednice potvrđuje Općinsko vijeće.

Član 73.

- (2) Prijedlog kandidata za člana Savjeta mjesne zajednice mogu podnijeti: građani (pojedinačno ili grupno), organi političkih stranaka i druge organizacije i udruženja koja djeluju na području mjesne zajednice.
- (3) Prilikom predlaganja i izbora članova Savjeta mjesne zajednice mora se voditi računa da sastav članova odražava približno nacionalnu strukturu stanovništva (ukoliko je moguće), te da spolovi budu ravnopravno zastupljeni.

Član 74.

- (1) Izbori za članove Savjeta mjesne zajednice održavaju se u pravilu istovremeno u svim mjesnim zajednicama.
- (2) Mandat članova Savjeta mjesne zajednice traje četiri godine.

Član 75.

- (1) Broj članova savjeta mjesne zajednice utvrđuje se Statutom mjesne zajednice, prema broju građana upisanih u centralni birački spisak na području mjesne zajednice, s tim da svako mjesno područje (ili više manjih naselja) u savjetu mjesne zajednice mora biti zastupljeno sa najmanje jednim članom.

Član 76.

- (1) Članu Savjeta mjesne zajednice prestaje mandat:
 - istekom vremena na koje je biran,
 - smrću,
 - preseljenjem na područje druge mjesne zajednice,
 - upućivanjem na izdržavanje kazne zatvora duže od 3 mjeseca,
 - ako je pravosnažnom sudskom presudom lišen poslovne sposobnosti,
 - ostavkom, smjenjivanjem.
- (2) Ako članu Savjeta mjesne zajednice mandat prestane prije vremena za koje je biran, Općinsko vijeće će svojom odlukom dodijeliti mandat slijedećem kandidatu koji je dobio najveći broj glasova nakon provedenih izbora za Savjet mjesne zajednice.

Član 77.

- (1) Savjet mjesne zajednice:
 - donosi Statut mjesne zajednice,
 - donosi Poslovnik o radu u skladu sa ovim statutom,
 - donosi finansijski plan i završni račun,
 - odlučuje o raspolaganju imovinom mjesne zajednice,
 - donosi plan malih komunalnih akcija i utvrđuje prioritete u njihovoj realizaciji,
 - bira predsjednika i potpredsjednika Savjeta,
 - saziva mjesne zborove građana,
 - donosi program rada i izvještaj o radu,
 - surađuje sa drugim mjesnim zajednicama, a naročito sa susjednim,
 - obrazuje svoja radna tijela,
 - obavlja i druge poslove utvrđene Statutom mjesne zajednice.
- (2) Savjet mjesnih zajednica obavlja i druge poslove koje mu iz samoupravnog djelokruga Općine prenese Općinsko vijeće, a koji su od značaja za mjesnu zajednicu.

Član 78.

- (1) Način rada i odlučivanja Savjeta mjesne zajednice utvrđuje se Statutom mjesne zajednice.

Član 79.

- (1) Savjet mjesnih zajednica za svoj rad odgovara Općinskom vijeću i u tom cilju obavezno mu podnosi godišnji izvještaj o svom radu.

2. PREDsjedNIK MJESNE ZAJEDNICE

Član 80.

- (1) Kandidat sa liste za izbor članova Savjeta mjesne zajednice sa najvećim brojem osvojenih glasova je predsjednik mjesne zajednice i po funkciji je predsjednik Savjeta mjesne zajednice.
- (2) Savjet mjesne zajednice iz svog sastava bira većinom glasova svih članova zamjenika predsjednika Savjeta mjesne zajednice.

Član 81.

- (1) Predsjednik mjesne zajednice i član Savjeta može biti opozvan po postupku i na način utvrđen Statutom mjesne zajednice.

Član 82.

- (1) Funkcija predsjednika i članova Savjeta mjesne zajednice su počasne.
- (2) Članovi Savjeta mjesne zajednice mogu imati pravo na naknadu koju utvrđuje Općinsko vijeće svojom odlukom.

Član 83.

- (1) Predsjednik Savjeta mjesne zajednice:
 - predstavlja i zastupa mjesnu zajednicu i Savjet mjesne zajednice,
 - saziva sjednice Savjeta, predlaže dnevni red, predsjedava sjednicama Savjeta i potpisuje akte Savjeta,
 - provodi i osigurava provođenje odluka Savjeta i podnosi izvještaje o provođenju odluka Savjeta,
 - surađuje sa organima i službama Općine,
 - sudjeluje u provođenju mjera civilne zaštite u skladu sa aktivnostima organa i službi Općine,
 - informiše građane o pitanjima važnim za mjesnu zajednicu,
 - obavlja i druge poslove koje mu povjeri Savjet.
- (2) Predsjednik Savjeta mjesne zajednice odgovara za svoj rad građanima i Savjetu mjesne zajednice.

Član 84.

- (1) Savjet mjesnih zajednica, u skladu sa ovim Statutom, radi raspravljanja o potrebama i interesima građana te davanja prijedloga za rješavanje pitanja od mjesnog značaja, može sazvati zborove građana.
- (2) Zbor građana saziva se za dio područja mjesne zajednice koji čini određenu cjelinu (naselje, dio naselja, stambeni blok i slično), a što se određuje Statutom mjesne zajednice. Zbor građana vodi predsjednik Savjeta mjesne zajednice ili njegov zamjenik.

Član 85.

- (1) Sredstva za rad mjesnih zajednica, odnosno sredstva za obavljanje poslova koji su iz samoupravnog djelokruga Općine preneseni ili povjereni mjesnim zajednicama obezbjeđuju se u budžetu Općine.
- (2) Mjesna zajednica može osigurati prihode za obavljanje svojih poslova i iz:
 - sredstava samodoprinosu,

- sredstava za usluge koje svojim aktivnostima ostvari,
 - sredstava od imovine i imovinskih prava,
 - sredstava od pomoći, poklona pravnih i fizičkih lica
 - i druga sredstva.
- (3) Općinsko vijeće će posebnom odlukom utvrditi kriterije i ukupnu visinu sredstava u budžetu Općine za rad i funkcioniranje mjesnih zajednica, kao i kriterije za podjelu tih sredstava na mjesne zajednice, te način i uvjete korištenja tih sredstava.

Član 86.

- (1) Stručne, administrativne i finansijsko-računovodstvene poslove za potrebe organa mjesnih zajednica vrši nadležna služba Općine.

Član 87.

- (1) Nadzor nad radom organa mjesne zajednice vrši nadležna služba Općine.

IX. NEPOSREDNO UČESTVOVANJE GRAĐANA U ODLUČIVANJU I IZJAŠNJAVANJE GRAĐANA O PITANJIMA IZ SAMOUPRAVNOG DJELOKRUGA OPĆINE

Član 88.

- (1) Oblici neposrednog sudjelovanja u odlučivanju i izjašnjavanju građana o lokalnim poslovima iz samoupravnog djelokruga Općine su:
- referendum,
 - zbor građana,
 - građanska inicijativa,
 - podnošenje podnesaka i pritužbi,
 - drugi oblici neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju i izjašnjavanju.

1. REFERENDUM

Član 89.

- (1) Općinsko vijeće pod uvjetima propisanim zakonom i ovim Statutom može raspisati referendum o svakom pitanju iz samoupravnog djelokruga Općine koje je od posebnog i neposrednog interesa za razvoj Općine ili za građane Općine o kojem Općinsko vijeće ima pravo donositi odluke.
- (2) Pravo na odlučivanje na referendumu imaju građani koji imaju prebivalište na području Općine i koji su upisani u centralni birački spisak (koji su izišli na referendum).
- (3) Prijedlog po kojem su se građani izjašnjavali referendumom smatra se prihvaćenim ako se za njega izjasnilo više od polovine građana upisanih u centralni birački spisak.
- (4) Odluka donesena na referendumu je obavezujuća.

Član 90.

- (1) Prijedlog za raspisivanje referenduma mogu podnijeti:
- jedna trećina vijećnika Općinskog vijeća,
 - Općinski načelnik,
 - jedna trećina mjesnih zajednica (na osnovu odluke koju donosi zbor građana mjesne zajednice).

Član 91.

- (1) Općinsko vijeće će odlučiti o prijedlogu za raspisivanje referenduma u roku od 60 dana od dana njegovog prijema.
- (2) U odluci o raspisivanju referenduma utvrđuje se pitanje o kojem građani treba da se izjasne na referendumu, određuje se datum održavanja referenduma, kao i područje na kojem će se referendum provesti.
- (3) Građani se po pitanju koje je postavljeno na referendumu izjašnjavaju sa „ZA“ ili „PROTIV“.
- (4) Referendum provodi komisija koju imenuje Općinsko vijeće.
- (5) Sastav komisije, djelokrug poslova, kao i ostale odredbe o provođenju postupka referenduma utvrđuje Općinsko vijeće odlukom o raspisivanju referenduma u skladu sa zakonom.

Član 92.

- (1) Prijedlog koji na referendumu nije prihvaćen, ne može se ponovno iznijeti na referendum prije isteka roka od godinu dana od dana održavanja referenduma.

Član 93.

- (1) Odluka o raspisivanju referenduma objavljuje se u službenim novinama.

2. ZBOR GRAĐANA

Član 94.

- (1) Zbor građana saziva se radi izjašnjavanja građana o pojedinim pitanjima iz samoupravnog djelokruga Općine, raspravljanja o potrebama i interesima građana, te davanja prijedloga za rješavanje pitanja od mjesnog značaja kao što su:
 - izgradnja i održavanje puteva, kanalizacije, vodovoda, drugih komunalnih potreba i infrastrukture,
 - uređenje naselja, izgradnja i uređenje parkova, nasada, dječjih igrališta i drugih objekata i
 - zaštite okoliša i sl.
- (2) Općinsko vijeće može tražiti mišljenje od zbora mjesne zajednice o prijedlogu općeg akta kao i drugim pitanjima iz djelokruga općine kod provođenja javne rasprave.

Član 95.

- (1) Na zboru građana imaju pravo sudjelovati birači koji imaju prebivalište na području za koje je sazvan zbor građana.

Član 96.

- (1) Zbor građana saziva predsjednik mjesne zajednice, a može ga sazvati i Općinski načelnik i Općinsko vijeće, kada to ocijene važnim.
- (2) Mjesni zbor građana saziva se za dio područja mjesne zajednice koji čini zasebnu cjelinu (dio naselja, stambeni blok ili više manjih naselja).
- (3) Zbor građana saziva se javnim upućivanjem poziva na način prikladan mjesnim prilikama.
- (4) Javni poziv se može uputiti putem medija ili drugih sredstava javnog informisanja, oglašavanjem na oglasnim tablama u mjesnim uredima, mjesnim zajednicama, na javnim objektima i na drugi prikladan način.
- (5) Poziv na zbor sadrži mjesto i vrijeme održavanja zbora građana.

Član 97.

- (1) Organi mjesne zajednice dužni su organizirati i osigurati održavanje zbora građana.
- (2) O održavanju zbora građana brine se predsjednik mjesne zajednice, odnosno njegov zamjenik.
- (3) Zbor građana vodi predsjednik mjesne zajednice ili njegov zamjenik.

Član 98.

- (1) Odluka donesena na zboru građana obavezujuća je za Savjet mjesne zajednice, ali ne obavezuje Općinsko vijeće i Općinskog načelnika.
- (2) Mišljenja i prijedloge iznesene na zboru građana Općinsko vijeće i Općinski načelnik dužni su razmatrati u toku rasprave o pitanju na koje se ta mišljenja i prijedlozi odnose.
- (3) Organi mjesne zajednice dužni su izvijestiti zbor građana o tome što je poduzeto u vezi s njihovim mišljenjem i prijedlozima.

3. GRAĐANSKA INICIJATIVA

Član 99.

- (1) Građani mogu Općinskom vijeću podnositi inicijative za donošenje određenog akta ili rješavanja određenog pitanja iz samoupravnog djelokruga Općine koje je od posebnog i neposrednog interesa za građane.
- (2) Građanska inicijativa mora biti argumentirano obrazložena, a ukoliko su za realizaciju inicijative potrebna sredstva, mora sadržavati prijedlog načina njihovog obezbjeđenja.
- (3) Općinsko vijeće je dužno razmotriti građansku inicijativu koju je svojim potpisom uz navođene jedinstvenog matičnog broja podržalo najmanje 30 (trideset) birača upisanih u centralni birački spisak i donijeti po istoj odluku na prvoj narednoj sjednici, a najkasnije u roku od šezdeset (60) dana od dana dostavljanja Općinskom vijeću.
- (4) Općinsko vijeće će odbaciti građansku inicijativu ukoliko pitanje o kojem je pokrenuta nije u djelokrugu Općinskog vijeća uz uputu o nadležnom organu za njeno rješavanje i preporuku nadležnom organu da inicijativu uzme u razmatranje.
- (5) Općinsko vijeće će odbaciti građansku inicijativu ukoliko ne ispunjava formalne uslove iz stava 2. i 3. ovog člana tj. ako se provjerom utvrdi da potpisani građani nisu upisani u centralni birački spisak koji se vodi za područje Općine.

Član 100.

- (1) Odluka o prihvatanju, odbijanju, ili odbacivanju građanske inicijative dostavlja se podnosiocima odmah po njenom donošenju.

4. PREDSTAVKE, PRIJEDLOZI I PRITUŽBE GRAĐANA

Član 101.

- (1) Građani pojedinačno ili skupno mogu podnositi predstavke Općinskom vijeću i Općinskom načelniku.
- (2) Predstavka mora biti potpisana i mora sadržavati imena i prezimena kao i adrese građana koji je potpisuju i njihove jedinstvene matične brojeve.
- (3) Organi Općine iz stava 1. dužni su u roku od trideset (30) dana od dana podnošenja predstavke odgovoriti građanima koji su predstavku podnijeli.
- (4) Predstavke mogu podnositi građani koji imaju biračko pravo i prebivalište na području Općine.
- (5) Predstavke građana ne obavezuju organ kojem se podnose.

Član 102.

- (1) Građani i pravna lica imaju pravo Općinskom vijeću i Općinskom načelniku podnositi prigovore i pritužbe.
- (2) Organi iz prethodnog stava dužni su omogućiti građanima i pravnim licima podnošenje prigovora i pritužbi na svoj rad te na odnos zaposlenih u tim organima kada im se obraćaju radi ostvarivanja svojih prava i interesa ili izvršavanja građanskih dužnosti.

- (3) Prigovor i pritužba moraju biti potpisane i na njima navedena imena i prezimena te adresa građana koji ih podnose, odnosno naziv i sjedište pravnog subjekta.
- (4) Na podnesene prigovore i pritužbe organi iz stava 1. ovog člana dužni su građanima i pravnim subjektima dati odgovor u roku od trideset (30) dana od dana podnošenja prigovora odnosno pritužbe.
- (5) Organi iz stava 1. su dužni u službenim prostorijama na vidnom mjestu osigurati potrebna tehnička i druga sredstva za podnošenje predstavki, prigovora, pritužbi te omogućiti usmeno davanje istih.

5. DRUGI OBLICI UČESTVOVANJA GRAĐANA U ODLUČIVANJU I IZJAŠNJAVANJU O PITANJIMA IZ SAMOUPRAVNOG DJELOKRUGA OPĆINE

5.1 JAVNA RASPRAVA

Član 103.

- (1) Općinsko vijeće putem javne rasprave omogućava građanima da učestvuju u donošenju propisa iz nadležnosti Općine, u skladu sa zakonom, Poslovníkom o radu Općinskog vijeća i ovim Statutom.
- (2) Poslovníkom o radu Općinskog vijeća detaljnije će se regulisati obaveze predlagača i način vođenja javne rasprave.

5.2 SATI GRAĐANA

Član 104.

- (1) Općinski načelnik i predsjedavajući Općinskog vijeća mogu odrediti jedan dan u mjesecu u kojem će dio radnog vremena posvetiti neposrednom susretu i razgovoru sa građanima.
- (2) Detaljnije odredbe o načinu i terminima organiziranja susreta određuju se posebnim aktom.

X. IMOVINA I FINANCIRANJE OPĆINE

Član 105.

- (1) Sve pokretne i nepokretne stvari i imovinska prava koja pripadaju Općini, u skladu sa zakonom, čine imovinu Općine.
- (2) Imovinom Općine upravlja i raspolaže Općinsko vijeće na način i pod uslovima propisanim zakonom i ovim Statutom.
- (3) Općinsko vijeće je dužno upravljati i raspolagati s imovinom Općine brižno i prema načelima dobrog domaćina, postupajući u skladu sa zakonom i drugim propisima.
- (4) Imovinom Općine, koju je Općinsko vijeće prenijelo svojom odlukom na upravljanje drugim javnim preduzećima i ustanovama, te ustanove i preduzeća upravljaju u skladu sa njihovom namjenom i zakonom.
- (5) Svako ima pravo služiti se javnim dobrima u općoj upotrebi prema namjeni određenoj zakonom, odlukom Općine ili kako odredi pravna osoba kojoj je data na upravljanje i koja njima neposredno upravlja

Član 106.

- (1) Općinsko vijeće može ovlastiti Općinskog načelnika da upravlja imovinom Općine u granicama ovlaštenja.

- (2) Općinski načelnik je dužan najmanje jednom godišnje izvijestiti Općinsko vijeće o stanju općinske imovine.

Član 107.

- (1) Općina ima svoje prihode kojima u okviru samoupravnog djelokruga slobodno raspolaže.
(2) Prihodi Općine srazmjerni su poslovima koji su u skladu sa zakonom u njenom djelokrugu.

Član 108.

- (1) Prihodi Općine su:

a) vlastiti prihodi:

- porezi na imovinu, porez od poljoprivredne djelatnosti, porez na promet nekretnina i drugi porezi u skladu sa zakonom i drugim propisima,
- prihodi od imovine u vlasništvu Općine i imovinskih prava,
- komunalne takse, druge takse i naknade u skladu sa općinskim propisima,
- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje Općina propisuje,
- prihodi od preduzeća i drugih pravnih lica u vlasništvu Općine,
- kamata u skladu sa zakonom,
- prihodi od koncesije u skladu sa zakonom,
- prihodi od samodoprinosa u skladu sa općinskom odlukom i ovim Statutom,
- darovi, nasljedstva, pomoći i donacije,
- prihodi od budžetskih korisnika,
- drugi prihodi utvrđeni zakonom ili odlukom Općinskog vijeća.

b) drugi prihodi Općine:

- prihodi od dijeljenih poreza u skladu sa zakonom,
- transferi i grantovi od viših nivoa vlasti,
- dug u skladu sa zakonom.

Član 109.

- (1) Općina može radi zadovoljavanja potreba građana prikupljati sredstva na osnovu neposrednog izjašnjavanja građana u skladu sa zakonom, odnosno ovim Statutom.
(2) Odluku o pokretanju postupka prikupljanja sredstava na način utvrđen prethodnim stavom, donosi Općinsko vijeće na prijedlog:
- jedne trećine vijećnika Općinskog vijeća,
 - Općinskog načelnika,
 - jedne trećine mjesnih zajednica na osnovu odluka zborova građana.

Član 110.

- (1) Ostvarenim prihodima Općina samostalno raspolaže kroz budžet koji donosi Općinsko vijeće u skladu sa zakonom i drugim propisima.

1. BUDŽET OPĆINE

Član 111.

- (1) Prihodi i rashodi Općine utvrđuju se u budžetu Općine.
(2) Svi prihodi i primici budžeta moraju biti raspoređeni u budžetu i iskazani po izvorima iz kojih potječu.
(3) Prihodi i rashodi budžeta moraju biti uravnoteženi.

Član 112.

- (1) Prijedlog budžeta Općine Općinskom vijeću podnosi Općinski načelnik najkasnije do 01. novembra tekuće godine.
- (2) Budžet Općine donosi Općinsko vijeće većinom glasova od ukupnog broja vijećnika najkasnije do trideset prvog (31.) decembra tekuće godine.
- (3) Ukoliko Općinsko vijeće ne donese budžet u roku iz prethodnog stava, do usvajanja budžeta a najduže do trideset prvog (31.) marta finansiranje se obavlja privremeno.
- (4) Odluku o privremenom finansiranju donosi Općinsko vijeće.
- (5) Privremeno finansiranje u smislu stava 3. ovog člana obavlja se razmjerno sredstvima utrošenim u istom periodu, odnosno najviše do tromjesečnog prosjeka za prethodnu fiskalnu godinu, umanjenog za kapitalne investicije, izuzev onih čija se realizacija nastavlja u tekućoj godini.

Član 113.

- (1) Ukoliko se budžet ne usvoji do trideset prvog (31.) marta tekuće budžetske godine, Općinski načelnik proglašava budžet koji stupa na snagu danom objave u službenom glasilu Općine Pale.

Član 114.

- (1) Ukoliko Općinski načelnik, Općinsko vijeće ili jedna trećina vijećnika smatraju da usvojeni budžet u određenoj poziciji može ugroziti funkcioniranje Općine, mogu u roku od sedam (7) dana tražiti arbitražu u skladu sa zakonom.

Član 115.

- (1) Općinski načelnik upravlja prihodima i rashodima utvrđenim u budžetu Općine i odgovoran je za izvršavanje budžeta u skladu sa zakonom, odlukom o izvršavanju budžeta i drugim propisima.
- (2) Općinsko vijeće nadzire ukupno materijalno i finansijsko poslovanje Općine, te korisnika općinskog budžeta što se tiče namjene, opsega, dinamike i korištenja sredstava.

Član 116.

- (1) Općina se može zaduživati, davati jamstva i garancije u skladu sa zakonom.

XI. PROPISI I DRUGI AKTI OPĆINE

Član 117.

- (1) Općinsko vijeće u okviru samoupravnog djelokruga donosi propise i druge akte, preporuke, smjernice, deklaracije, rezolucije, te pojedinačne akte u skladu sa zakonom i ovim statutom.
- (2) Općinsko vijeće donosi sljedeće propise: Statut, budžet, planske dokumente, odluke, pravilnike, poslovnike i druge propise utvrđene Poslovníkom o radu Općinskog vijeća.
- (3) Općinsko vijeće donosi rješenja i zaključke kao pojedinačne akte.
- (4) Poslovníkom o radu Općinskog vijeća utvrđuju se način i postupak donošenja propisa i akata Općinskog vijeća.

Član 118.

- (1) Općinski načelnik u izvršavanju zakona, propisa i općih akta iz samoupravnog djelokruga Općine donosi pojedinačne akte i unutrašnje opće akte i to: rješenja, zaključke, naredbe, uputstva, pravilnike i druge akte za čije je donošenje ovlašten zakonom, drugim propisom, ovim statutom ili odlukom Općinskog vijeća.

Član 119.

- (1) Akti organa i tijela Općinskog vijeća su rješenja i zaključci.

- (2) Protiv prvostepenih akata Općinskog načelnika kada je Općinski načelnik rješavao na osnovu propisa Općine, u drugom stepenu rješava Komisija za žalbe koju kao drugostepeni organ obrazuje (osniva) Općinsko vijeće.

Član 120.

- (1) Odluke i drugi opći akti objavljuju se u službenom glasilu Općine, prije nego što stupe na snagu.
- (2) Odluke i drugi opći akti stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja.
- (3) Izuzetno, općim aktom može se iz naročito opravdanih razloga odrediti kraći rok od roka propisanog u prethodnom stavu.

Član 121.

- (1) U službenom glasilu Općine osim odluka i drugih općih akata, objavljuju se autentična tumačenja tih akata, rješenja, budžet Općine, godišnji izvještaj o izvršenju budžeta, obračun budžeta (završni račun), programi i planovi razvoja, akti izbora i imenovanja, akti raspolaganja općinskom imovinom te drugi akti kada to odrede organi koji ih donose.

XII. DONOŠENJE I PROMJENE STATUTA OPĆINE

Član 122.

- (1) Postupak za donošenje Statuta pokreće se donošenjem Odluke o izradi Statuta i obuhvata: pripremu i razmatranje nacrtu, javnu raspravu, utvrđivanje prijedloga i usvajanje Statuta.

Član 123.

- (1) Općinsko vijeće formira Komisiju za izradu Statuta Općine u koju se imenuju istaknuti naučni, stručni i javni radnici.

Član 124.

- (1) Postupak za promjenu Statuta Općine pokreće se prijedlogom za promjenu Statuta.
- (2) Prijedlog za promjenu Statuta može podnijeti Općinski načelnik, stalna radna tijela Općinskog vijeća, jedna trećina vijećnika Općinskog vijeća.
- (3) Prijedlog iz stava 2. ovog člana mora biti obrazložen, a podnosi se predsjedavajućem Općinskog vijeća u pismenoj formi.

Član 125.

- (1) Prijedlog za promjenu Statuta predsjedavajući Općinskog vijeća upućuje Komisiji za izradu Statuta Općine, koja je razmatra i uz mišljenje upućuje Općinskom vijeću.

Član 126.

- (1) O prijedlogu za promjenu Statuta provodi se rasprava na sjednici Općinskog vijeća.
- (2) Prihvaćeni prijedlog promjene Statuta dostavlja se vijećnicima Općinskog vijeća, organima mjesnih zajednica, udruženjima koja djeluju na području Općine radi vođenja javne rasprave o predloženim promjenama i davanju primjedbi i prijedloga, nakon čega se prijedlog upućuje vijeću na usvajanje.
- (3) Ako se ne prihvati prijedlog za promjenu Statuta, isti se ne može ponovno staviti na dnevni red sjednice Općinskog vijeća, prije isteka šest mjeseci.

Član 127.

- (1) izmjeni i dopuni Statuta, Općinsko vijeće donosi statutarnu odluku.

- (2) Komisija za izradu Statuta Općine može podnošenjem prijedloga statutarne odluke predložiti izmjenu i dopunu Statuta, radi usklađivanja Statuta sa zakonom bez prethodne rasprave.

Član 128.

- (1) Predlagač prijedloga Statuta i prijedloga statutarne odluke je Komisija za praćenje provođenja ustava, zakona, Statuta općine i propisa.
- (2) Statut i statutarne odluke donose se dvotrećinskom većinom glasova svih vijećnika u Općinskom vijeću Općine.

XIII. JAVNOST RADA I INFORMISANJE

Član 129.

- (1) Općina je dužna osigurati javnost rada svojih organa u postupku donošenja odluka te omogućiti građanima da neposredno učestvuju u postupku donošenja odluka i odlučivanju, u skladu sa zakonom i ovim statutom.
- (2) Na sjednicama radnih tijela Općinskog vijeća omogućuje se prisustvovanje predstavnicima sredstava javnog informisanja i građanima u skladu sa Poslovníkom o radu Općinskog vijeća.

Član 130.

- (1) Općinsko vijeće dužno je upoznati javnost o obavljanju poslova iz svoga djelokruga i izvještavati je o svome radu i radu svojih tijela preko sredstava javnog informisanja, ili na drugi pogodan način.

Član 131.

- (1) Transparentnost rada Općine ostvaruje se kroz otvorenost postupka realizacije općinskih propisa i akata, kroz primjenu zakona i drugih propisa te kroz upoznavanja javnosti sa njihovom primjenom.
- (2) Transparentnost se obezbjeđuje kroz slobodan pristup informacijama i informisanja javnosti, objavljivanja izvještaja, budžeta i drugih sadržaja vlastitog informacijskog sistema, informativnog biltena i kroz druge oblike informisanja.

Član 132.

- (1) Općina objavljuje donesene propise i akte iz svoje nadležnosti.
- (2) Općina neće objaviti ili na drugi način učiniti javno dostupnim propise i akte čije bi objavljivanje bilo u suprotnosti sa zakonom, drugim propisima i aktima Općinskog vijeća, kao ni informacije koje uključuju lične interese koji se odnose na privatnost trećeg lica, osim ako je to opravdano javnim interesima.

XIV. ODNOS OPĆINE I GRAĐANA

Član 133.

- (1) Općina će organizirati svoj rad i poslovanje tako da građani i pravna lica mogu na jednostavan i djelotvoran način ostvariti svoja ustavom zajamčena prava i zakonom zaštićene interese te ispunjavati građanske dužnosti.

Član 134.

- (1) Organ uprave (općinski organ državne službe) mora dopustiti građanima uvid u važeće zakone i druge propise te opća akta Općine.

- (2) Sedmični i dnevni raspored radnog vremena i druga pitanja u vezi sa radnim vremenom u općinskom organu državne službe, utvrđuje Općinsko vijeće, o čemu građani moraju biti na prikladan način javno obaviješteni.

XV. ODNOS I SARADNJA SA FEDERALNIM I KANTONALNIM VLASTIMA

Član 135.

- (1) Općinske i kantonalne vlasti djeluju zajednički na partnerskim osnovama, osim u oblasti administrativnog nadzora koji vrše federalne i kantonalne vlasti u pogledu rada organa Općine.

Član 136.

- (1) Općina i kanton, međusobno surađuju radi rješavanja pitanja od zajedničkog interesa, a posebno u postupku donošenja zakona i drugih akata koji se neposredno tiču Općine, te u tom smislu Općina daje inicijative, mišljenja i prijedloge ovlaštenim organima.
- (2) Inicijative, mišljenja i prijedloge u ime Općine mogu podnositi Općinsko vijeće i Općinski načelnik, kao i vijećnici pojedinačno.

Član 137.

- (1) Općina je dužna informirati federalne, odnosno kantonalne vlasti o svim pitanjima i problemima značajnim za izvršavanje prenesenih nadležnosti, a naročito o problemima u provođenju utvrđene politike i izvršavanju propisa.
- (2) U vršenju povjerenih ovlaštenja i izvršavanju prenesenih poslova Općina je dužna primjenjivati uputstva i smjernice koje dobije od federalnih i kantonalnih vlasti u skladu sa zakonom.

Član 138.

- (1) U postupku donošenja propisa, koji se direktno tiču Općine obaveza je federalnih i kantonalnih vlasti da u najvećoj mogućoj mjeri konsultiraju Općinu.

XVI. UDRUŽIVANJE I SARADNJA SA DRUGIM OPĆINAMA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU

Član 139.

- (1) Radi ostvarivanja zajedničkih interesa Općina uspostavlja i održava saradnju sa gradovima i općinama u kantonu, Federaciji Bosne i Hercegovine i Bosni i Hercegovini.
- (2) oblicima i načinu saradnje Općina zaključuje sporazum.

Član 140.

- (1) Općina može uspostaviti trajnu prijateljsku saradnju i druge oblike saradnje sa lokalnim i regionalnim jedinicama drugih država u skladu sa općinskom odlukom.
- (2) O uspostavljanju saradnje, odnosno sklapanju sporazuma o saradnji te sadržaju i oblicima saradnje odlučuje Općinsko vijeće, pod uslovima utvrđenim zakonom i ovim statutom.

Član 141.

- (1) Općina može odlukom Općinskog vijeća proglasiti prijateljskim pojedini grad u zemlji i inozemstvu zbog njegova doprinosa u uspostavljanju i razvoju međusobnih odnosa kojima se ostvaruje prijateljstvo i potiče se razvoj Općine i države Bosne i Hercegovine.

XVII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 142.

- (1) Danom stupanja na snagu ovog Statuta prestaje da važi Statut Općine Pale objavljen u "Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", broj: 10/02, 13/04, 1/05, 4/05 i 4/06.

Član 143.

- (1) Općina će uskladiti svoje propise i akte sa ovim Statutom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Statuta.

Član 144.

- (1) Ovaj Statut stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde"

Broj: 02-02-1-129/07

Prača, 28.12.2007. godine

PREDSJEDAVAJUĆI

Crnčalo Fuad s.r.

Dostavljeno:

1. OV Općine Pale,
2. Općinski načelnik,
3. U a/a.